

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De præscriptione in genere, & personis præscribentibus, ac rebus, quæ præscribi possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

jun&ivè, & sub conditione, ne utrumque verum esse, asserere videatur) ita ut si in probatione una deficiat, ad alteram transire possit, nisi ita directè sibi invi-

cem adversarentur exceptiones tales, ut quod ponitur in una, nec conditionaliter poni possit in altera, quin convincatur eas ponens de mendacio.

T I T V L V S XXVI. DE PRÆSCRIPTIONIBUS.

SECTIO I.

*De prescriptione in genere,
& personis prescribentibus,
ac rebus, qua prescribi
possunt.*

§. I.

*Quid sit prescriptio, & an, ac
quomodo ab usucapione distinguatur,
& ob quas causas sit à jure
introducenda?*

PRÆscriptio rectè definitur, esse excep-
tio (peremptoria scilicet) ex tempore,
& modo legibus definito substantiam ca-
piens. Usucapio verò apud Jurisconsultum
L. 3. ff. De usurpat. & usucap. dicitur
esse adjectio (sive acquisitio domini-
ii, ut Glossa loquitur) per continuationem
possessiois (habite cum bona fide, ac ju-
sto titulo, ut iterum Glossa dicit) &
temporis lege definiti; ita ut præscriptio
ab usucapione juxta has definitiones dif-
ferat, tanquam effectus à sua causa; quæ
enim per usucapionem, tanquam viam
ad præscriptionem nobis adjiciuntur, pro
illis tanquam Domini excipere contra ad-
versarios titulo præscriptionis possumus;

& quamvis aliqui velint, præscriptionem
ab usucapione distingui in eo, quòd hæc
sit mobilium, illa immobilium, dicitur
tamen hæc distinctio nullum in jure fun-
damentum habere, cum ad res etiam
immobiles Insti. De usucap. & præ-
scrips. usucapio referatur, res tamen
momenti non est, ut pro ea multum
tigaretur, cum hodie pro synonymis ac-
cipiantur usucapio, & præscriptio.

Introducenda autem est à jure Civili
præscriptio, seu usucapio, & à jure Can-
nico propter bonum publicam commu-
ne approbata fuit, ne diu & sæpe tem-
porum dominia incerta
starent, & ut litibus sæpe diu duran-
tibus finis imponatur, ac hominum ad
sua, & res suas in judicio defendenda
ignavia excitaretur, ob periculum
tendæ per præscriptionem rei suæ, si re-
tere tam in judicio negligenter. Et hæc
non tantum in foro externo, sed in foro
etiam interno, & conscientie vim suam
habet præscriptio, ita, ut qui præscriptio
postmodum non teneatur, ad rem illam
restituendam, si resciret, alienam esse
fuisse, cum per usucapionem legitimam
rei illius Dominus factus sit, utroque
jure approbante, quamvis nulla culpa
illis negligentia prioris Domini in foro
nulla.

nisset (nisi per Iudicem in integrum hic restitueretur) ut docent communiter omnes, juxta varios Iuris, & Glossæ textus, & si per errorem pristino Domino restituat, tanquam indebitè datum repetere posse, & ut suam vindicare.

§. II.

Quinam in genere possunt præscribere, vel non: & adversus quos possit præscribi, vel non?

Cum usucapio sive præscriptio sit modus acquirendi dominij, consequenter possunt omnes præscribere, seu usucapere, qui sunt capaces acquirendi dominij, ita ut etiam furiosus, aut amens, vel alio ex capite usu rationis destitutus inchoare quidem taliter constitutus usucapionem non possit, possit tamen continuare eam, si cæpta sit, dum esset sanæ mentis; cum taliter constitutus non desinat possidere, quod sanæ mentis possidere cæperat. Precario tamen rem possidens, usufructuarius, creditor rem pignori sibi datam, & universim, qui non possident suo nomine, usucapere, vel præscribere non possunt, uti nec Clerici bona suorum beneficiorum, cum vel legitima eis possessio desit, vel incapaces sint dominij sibi acquirendi, vel quæ bona habent, canonicâ institutione obtinere debent, sicuti autem non omnes præscribere qualibet possunt, ita contra personas aliquas certas præscribi non potest, quæ scilicet in iudicio stare, agere, iura sua tueri, vel bona administrare non possunt, uti sunt pupilli, filii familias, in certis quibusdam bonis, capitivi, Ecclesiæ vacantes &c.

Pirhing. Compend.

§. III.

Quæ res præscribi possunt, vel non possunt?

Regulatiter omnes quidem res corporales, sive mobiles eæ sint, sive immobilis; præscribi, seu usucapi possunt, nisi lege aliquâ aut speciali ratione prohibeantur: res verò incorporales, uti sunt jura, servitutes, actiones &c. sicuti propriè possideri non possunt; sed tantum quasi possideri dicuntur, ita propriè nec præscribi: Sunt tamen aliqua quæ præscribi omnino non possunt, sic primò res quæ in hominum commercio non versantur, & in nullius dominio sunt, uti sunt res sacræ, liber homo, ut fiat servus, res publicæ, quæ ad publicum usum sunt deputatæ, viæ publicæ, ac plateæ publicæ nullo unquam tempore præscribi possunt, etiam si populus illis uti desinat, quia hæc, quæ sunt omnibus communia, à nemine privato possideri propriè possunt. Secundò res furtivæ, vel vi expulsi vâ possessæ, seu occupatæ præscribi nequeunt, etiam à bonæ fidei possessore tempore ordinario (quamvis tempore extraordinario à bonæ fidei possessore præscribi possint) & nisi prius vitium rei furtivæ, vel violenter occupatæ, purgatum fuerit, per hoc, quòd ad legitimum Dominum suum rediit, vel nisi à bonæ fidei possessore res talis distraeta ad tertium pervenerit, quo in casu res quidem aliena non tamen furtiva distrahitur, cum hic non animo furandi, aut legitimo Domino rem suam subtrahendi, quod ad rem furtivam requiritur, distraxerit rem talem. Fructus tamen ex re tali furtiva percepti, ordinario etiam tempore

Z z

præscri-

prescribi possunt, si bonâ fide possessi sunt, neque enim pars rei furtivæ, ut ait lex, est pars rei furtivæ. Tertiò res quæ sunt meræ facultatis seu liberæ & gratuitæ voluntatis prescribi non possunt, quia ex talibus actibus, qui libertati non ponantur, nulla potest induci obligatio, cum nullam contineant, nisi prohibitioni v. g. interpositæ acquieverit cum patientia, qui actus tales meræ facultatis exercuit. Quartò limites seu fines Provinciarum, Episcopatum, ac Parochiarum &c. & quæ huiusmodi limitibus coherent, prescribi non possunt, dummodò constet, tales fines fuisse legitimâ auctoritate positos. *c. Super eo 4. De Parochijs*: Ne confundantur scilicet termini ad confusionem devitandam positi, & quamvis fines agrorum ad Ecclesias v. g. spectantium prescribi possint, quoad proprietatem & dominium, non tamen prescribi possunt, quatenus sunt fines constituti certorum districtuum.

§. IV.

Virum subditi per prescriptionem se eximere possint ab obedientia Principis, vel alterius Prælati inferioris, aut legitimi Superioris?

Contra ea, quæ Principi debentur in recognitionem supremi Principatus, & universalis domini, ac subjectionis ei debita, non potest à subditis, quâ valibus prescribi. *L. Comperet. 6. Cod. De prescript. 30. vel 40. anno.* Potest tamen à subditis prescribi ea exemptio à tributis & censibus, quæ, non in recognitionem supremæ Majestatis, sed in subsidium, ob necessitatem aliquam publicam

solvantur, cum subditus manens subditus illa solvat in signum subjectionis, non autem hæc, & quamvis mediante prescriptione ex subdito fieri possit non subditus, & exemptionem à talis Principis subjectione prescribere, prout recepta Praxis docet, manens tamen subditus ad ea obligatur, quæ ad superioritatem recognoscendam conveniunt. Imo nec contra obedientiam inferiorum Prælatorum Episcopi v. g. vel legitimi alterius Superioris prescribere possunt subditi. *c. Non liceat. 12. h. t.* Neque enim in possessione suæ immunitatis est subditus, quoad diu manet subditus, cum tamen talis possessio ad prescribendum requiratur, nisi translativè tantum prescribant, ita ut alteri v. g. Episcopo subiecti sine, non autem simpliciter, sive exclusivè, non tamen neque Romano Pontifici subiecti, nisi quod esset contra jus Divinum.

§. V.

An contra Prælatum possit prescribi visitatio, & procuratio ratione illius debita?

Neque contra visitationem Prælati, quæ de jure communi obligat prescribere possunt subiecti Clerici, neque contra procuratorem ratione visitationis illi debitam, uti decernitur in *Cum officij 16. h. t.* (Quamvis Prælatum eam remittere possit, & quoad modum solvendi mutare, saltem non in vitis illius qui solvere tenentur) non tantumquam prescriptio talis perniciose esset Ecclesiæ, sed indecens etiam sit, & tam juri Divino, quàm naturali contrarium videtur, ut non habeat jus petendæ procuratoris, qui obligationem habet visitationis

§. VII.

An res alienari prohibita præscribi possint.

Respon. non posse præscribi, si simpliciter alienari prohibeantur, posse tamen præscribi, si absolute quidem alienari possunt, servatis tamen certis solemnitatibus: prius fieri non potest, eo ipso, quod per prescriptionem res alienentur, ergo si simpliciter prohibeatur res talis alienari, præscribi non potest, nisi fortasse ante prohibitionem alienationis earum, cæpta jam fuisset usucapio, aut tempore immemoriali præscripta res talis fuisset, quod præsumptionem facit facultatis à Principe datæ ad alienandum; posterius fieri potest, eod quod simpliciter res tales alienari possint, & in præsumptione non minùs certæ conditiones requirantur, quàm in rerum talium alienatione.

SECTION II.

De conditionibus ad prescriptionem requisitis, & in specie de prima & secunda conditione.

Quatuor conditiones ad legitimam prescriptionem requirit, certum est. Prima est possessio, eaque continua & non interrupta. Secunda est Bona fides præscribentis. Tertia est iustus Titulus. Quarta est tempus à Legè definitum.

Quin etiam ex c. Accedentes 11. h. t. habemus, quod neque contra Procuraciones, quæ debentur Legatis & Nuntiis Apostolicis, ullo unquam tempore præscribi possit, quod minùs illis solvatur, propter honorem scilicet Sedis Apostolicæ, in signum obedientiæ erga illam, & ob publicum bonum, quod Legati tales promoveant; & quamvis præscriptio & privilegium æquiparentur, per privilegium autem possit obtineri à solvendis talibus procuracionibus immunitas, consequenter etiam per præscriptionem obtineri posse eam videatur; negatur tamen hæc æquiparatio in omnibus locum habere, ob multa, quæ præscriptioni propria sunt, non autem privilegio, & in illis in quibus expressè prohibetur præscriptio; æquiparatio hæc locum habere non potest.

§. VI.

An Prælati inferiori Episcopo possit præscribere jura Episcopalia?

Respon. posse inferiorem Episcopo Prælatum omnia jura Episcopalia in certis Ecclesiis Diocesis & Capellis præscribere, tam privative, quàm cumulative. Uti habetur ex c. Auditis 15. h. t. (cùm sit capax, omnia illa jura possidendi, & consequenter etiam præscribendi) nisi ea requirant ordinem Episcopalem, & ita ut non plùs acquirat, quàm præscripsit. c. Cùm olim 18. h. t. Ac Episcopus v. g. jurisdictionem generalem saltem in habitu retineat, cùm absolute sit suæ Diocesis Episcopus capax.